

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit vtilissim[us] tractat[us] q[ui] intitulator
horologiu[m] eterne sapi[enti]e**

Seuse, Heinrich

Allosti, 1486

Qualit[er] multi fideles possunt sapi[enti]am diuina[m] despo[n]sare: [et]
qu[...] p[er] quotidiana q[ue]dam exercicia debea[n]t se continue in
eiusdem amore renouare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30857

74-
religiosus debet habere has cōditiones. Omnia scz mundana
spernere: in solō cōditoris amore flagrare: sanctasq; meditatio
nes z bonas opatiōes semp habere: seipm̄ z pximuz edificare:
neiminē aut circūuenire aut ledere: s; in simplicitate z sincerita
te vitam ducere beatā. Itē carnē suā cū vicys z cōcupiscentys
crucifigere: exercicia v̄tutū q; magna z cōsuetudies deuotiōe
plenas habere: ac fortissime ac strēnuissime cōtra neq;cias imi
ci bellare: z semetipm̄ pro defensiōe v̄tutis z iusticie in mortez
vsq; tradere. **C**ōditiōes vero mali religiosi sūt hec scz: pro
uia cōtra suos superiores. Itē q̄rulositas. Est aut q̄rulosus qui
nihil sustinere vult: s; sue vult volūtati viuere. **A**uiditas rerū
temporalium inordinata: z laxatio freni nimis libera ad circum
stātiās peccati carnalis. Item descūs diuine caritatis: inuidiaq;
frañe p̄speritatis: honoris ābitus iordinat⁹: z negligētia scārū
cōsuetudinū. In seruicio dei sūt pigri: p̄ questu rerū tpaliū sol
liciti: z in ōni tpe circa curā corpis nimis intēti: z itē p̄ni sunt
imitari potius mala exēpla q̄ bona: z suā negligentia defende
re p̄ alioz tepiditatē: discursus faciūt iutiles: z p̄ colloq̄a mala
corrūpunt bonos mores: v̄ba quidē habēt interdū ad horaz spi
ritualia: s; scā q̄nq; subintrāt carnalia: timētes quidē soluz ocu
los hoīm magis q̄ dei: cor habēt mūdānis desiderys repletuz:
z q̄ habēt bona pua multis malis sunt pmixta. **H**oc igit mō
cōsequēt in oībus alijs materys hui⁹ libri vsq; in finē poterit
quilibet studiosus cū diligētia flosculos extrahere vñ possit ad
viā salutis pximū trahere z ad deuotionez excitare. Quod sibi
met faciēdū relinqm⁹: vt ei ex hoc studio fructus salutis z mer
ces crescat eterne retributionis.

Qualit̄ multi fideles possint sapiām dīnā despōsare z quō p
quotidiana q̄dam leuia exercicia obeāt se continue in eiusdem
amore renouare.

Venite filii audite me: venite
z audite z narrabo vobis oēs qui timetis deū: q̄nta fe
cit dñs aīe mee. Fecit enī magna mihi qz potēs ē z sc̄m
nomē e⁹. Plane spectabilia z magna sūt hec: tanq; insignia vt
ex his nō imerito admiret̄ oīs hō magnificās deū ac dicēs. qm̄
bonus qm̄ in sc̄m̄ mīa eius. Quāobrem si ego q̄dem inf̄ hec so
bria quadā ebrietate videar mēte excedere: deo cōcedendū est.
Caritas enī xp̄i vrget nos. Itaq; os nostrū patet: s; z cor nostrū
dilatātū ē. Auditū ergo hūc iocūditate z exultatiōe plenū m̄lto

Conditiōes boni
Libro
58. 13. 32. 53

Conditiōes mali
Libro

rū pro salute indultū magno cordis desiderio nobis eructuare
cupio festinant. Etenī sacramētū regis abscondere bonū ē. **O**pa
dei reuelare et ostiteri honorificū ē. **A**udite ergo nūc populi oēs
de regalibus nuptijs venio: ex vino celi potat' mado: nuptiali
positus thalamo gaudeo. **I**nsup bonū nunciū porto: cunctisq;
noua gaudia fero: et iō meipm p iubilo nō capio: s; totus iocun
ditate isusus exulto in dño. **Q**ueris vñ taz rara: tāq; isolita gau
dioz materia sit in tra nra suborta. **N**imirū ex hoc q; i his pas
calibus gaudijs: videlicet regalib' ac spūalibus nuptijs: ipe rex
sumus ac impator diuin' suā mihi ynicā ac dilectā eternā scz sa
pientiā in spōsam copulauit: spōsalia contraxit: et me quodāmo
suū generū fecit. **Q**is ego: q; sum gener regis. **Q**uis ad tantam
dignitatē audeat aspirare. **Q**ū magnū ē hoc: q; taz paup et mō
dicus: tā vilis et idign': nullis meritis pcedētib' ad tantā digni
tatē debuit sublimari. **Q**uis estimare queat hec dona carissima
omniq; gratiarū actiōe dignissima: s; neq; his cōtent' rex mag
nificus adauxit munera: cumulauit bñficia: ampliauit bona: et
grām copiose dilatauit. **N**ā hūilis ille hui' sapie discipulus i ea
visiōis grā: quodā nouo et mystico noie ab ipa vocat' frat amā
dus: dū in cordis cubiculo nuptiali thalamo cū dñissima spōsa
sua secreta silentia petisset: et inē ipius amoris brachia dulcē so
porat' obdormisset: cordis cū feruido affcū admodū pfcē vigila
ret: atq; de alioz parit' salute secū tractaret: pdcā spōsa huiusce
modi vba nimiū dulcia intellectuālit' ac spūalit' et supnaturaliter
ōniūq; mortaliū votū cōditōib' dissimilit' d'promebat dicēs. **E**x
te nāq; egrediet' in q; oēs gētes bñdicent'. **E**x qbus vbis celit'
platis nimiū delectat' piter et admirat' g'itudie p'cipua ad eaz
cōuersus dicebā. **L**umē oculorū meoz: o desiderū aie mee: et
gaudiū mētis mee. qd voce expmī nō pōt. **A**mica dulcissima ni
miū formosa: et pre cūctis icorpali' generosa: oibus g'tijs decē
tissime p'ornata. **E**cce tu nosti hāc eē cōditionē ac p'prietatē amo
ris intēsi: vt hoc qd q; intēse amat: b' alijs et placere cupiat: et a
ceteris oibus id amari ac laudari: sine sui tñ piudicio cōcupiscat
Amorosi iā pñs mei cōditio cordis: tot miscēs interī ignita su
spira v'bis: s; ecce tu ynica et sola es illa cūctis optabilib' bonis
supesfluent' cumulata: talq; te ipa tradēte ē tua singularis p'ro
gatiua: vt qnto quis amator te plurib' sine iuidia cōicauerit: tā
to pfectius te in semetipō possidebit. **Q**uapropt' o benigna d' sa
lute cūctoꝝ sollicita: da modū aliquē: excogita viā cōgruentem
per quā hic tuus amor ac spūalis despōsatio multiplicetur: vel

75
etiā sicut iam in nōnullis desidiōsis antiquata ē : aliq̄liter reno
uef. Nam ⁊ natura a te optime istituta q̄busdā puidit de neces
sarijs remedys: per q̄ eoz continua defectio quā vniuersa t̄pis
legibus subiecta icutere certū ē cōtinue restaurant: sic reuera ⁊
gratie dona ne pdant vel diminuant frequēti egent renouati
one. **O** mi deus si multi scirēt p experiētiā desponsationē tuam
eē adeo iocundā. **O** si noscerēt tam modicū ipius eē laborez: et
remuneratiōis tam imensam eē mercedē. **T**otus estuo cū cogi
to: q̄ tāta bona de ppe posita a multis negligunt. ⁊ q̄ messis tā
multa: ⁊ operari tā pauci inueniunt. **Q**ntū huius rei pze d̄side
rio flagrabat doctor ille egregius apostolus **P**aulus: q̄ fraena
caritate p̄motus cupiebat ipe anathema eē pro s̄ribus suis: vt
sp̄alia hec cōciliaret cōnubia: q̄d deniq; ait. **D**espōdi inqt vos
vni viro. **S**ed ⁊ ille diuin⁹ d̄nicus pat̄ n̄r iclitus despōsationis
huius q̄si celestis quidē panimph⁹ cupiebat seipm̄ v̄dere vt to
tus possit ipendi ⁊ sup̄ipendi p̄ aiarū salute: huiusq; diuini amo
ris istauratiōe. **S**ic ⁊ soci⁹ ipius idiuiduus euāgelic⁹ ille fr̄acisc⁹
oīa arbitratus ē vt stercoza: vt ad amorē hūc p̄ciosū oēs trabe
ret multosq; amatores xp̄o lucrificaret. **S**imilit̄ ⁊ aly mlti do
dilecti ab inicio mūdi fecerūt: q̄ se hui⁹ rei causa tormētis ⁊ peri
culis inumeris expōsuerūt: tāto feliciores hui⁹ despōsatiōis p̄ti
cipes se fieri arbitrātes: q̄nto plures potuissent sibi attraxisse cō
fortes ⁊ cōsodales. **N**ūc ḡ d̄ne mi pat̄nis deuote iherēdo vestigi
is ego q̄q; hui⁹ amoris iaculo vulnerat⁹: ⁊ zelo fraene caritatis
medullit⁹ tactus genua cordis mei ad te flecto: ⁊ ex totis p̄cor
dys cū singultu ⁊ lacrimis te flagito: vt hāc sp̄ialē d̄spōsatiōez
in dieb⁹ n̄ris nō sic perire pmittas: s; grām renouatiōis ipi⁹ ali
qualē cordib⁹ diuersoz ifundas. **S**ac nobiscū d̄ne nō scdm̄ meri
torū n̄roz p̄uitatē: s; scdm̄ q̄d decet tuā amabilē atq; pyssimaz
bonitatē: in tua nāq; clemētia depēdet tota sal⁹ n̄ra. **E**x eo quip
pe miseris es tā ineffabilis amabilis: q̄ ipis idignis es tā pius
atq; placabilis. **S**ed ne diuti⁹ te p̄trahā. **E**n ego miser peccator
pp̄rys delictis p̄grauatus: s; de tua imensa pietate cōfusus: corā
te p̄stratus iaceo: de t̄ra nō surrecturus: donec ex labys tuis v̄
bum egrediat̄ gratiosum: donec surgas ⁊ pp̄cius fias: consen
sum prebeas: ac te nūc quoq; sicut olim desponsari permittas.

Sapientia. **E**go quidē patus essem omni tempore
q̄d petisti adimplere: ⁊ in hec sp̄alia cō
nubia cōsentire: si tñ eēt qui huic despōsationi vellent legitti
me operā dare. **S**ed mirū in modū multi sunt q̄ hāc desiderāt

Simile

Prapriū fr̄acisc⁹
75

3.

4.

Fr̄acisc⁹
75

labor op̄m

simile

perseuerantia

arram habere: verū tñ pro eius adeptione nolūt laborare: verūz
quidē si sine labore hec mea felicissima despōsatio obtineri pos
set: innumeri me sibi in amicā eligerēt. Quis enī nisi īsanus au
ri imensū pondus sibi gratis allatū nō tollat z vadat. Nunc vō
sic ē q̄ sapia trahit de occultis: z q̄ voluerit ip̄am possidere: ne
cesse habebit eā cū labore z sollicitudinē q̄si pecuniā q̄rere: z effo
dere q̄si thesauros. Non enī inuenit in tra suauit̄ viuentiū. Si
quidē cōsilio diuino decretū ē: q̄ nullus hāc dignissimā spōsaz
accipit: nisi prius strēnuissime in acie p̄pter ip̄am militauerit: z
aduersa sustinuerit multa: z quicūq; in his tribulatiōib⁹ virilif
vsq; in finē pseuerauerit in hoc mūdo eius in obseq̄o: hic tādez
feliciter eidē copulabit sine fine in regno suo gloriozo. Nec mi
rū q̄ labor p̄reire solet mercedē. Quis nāq; z in hoc breui tpe
optando z nō operādo obtinet qd̄ vult: z ideo digni nō sūt ip̄i
us p̄cā despōsatiōe: q̄ aduersa dedignāt ei⁹ ob amorē sustinere

Discipulus

Utq; dñe: nā z catelli edūt de micis
que cadūt de mensa dñoz suozū. Et iō
saltem hoc fiat vt ex p̄ticipatione illius p̄fecte despōsationis di
uine quibusdā singularif collate: tuis q̄q; infirmis ac fragilib⁹
put inuenerit manus tua p̄uidere digneris: cōdescende queso
infirmatibus n̄ris: z malicie tēporis hui⁹ instātis: z da modū
aliquē hanc grām scdm̄ diuersos gradus p̄ticipādi. Nam z di
uersos gradus habes mentib⁹: aut nūquid vnam tñ habes be
nedictionē pater: Da igit̄ modū aliquē facilem z tā generalez
vt oēs te per ip̄m colere cupiētes: siue tibi caritate p̄cā iūgant̄
ne fragilitate hūana p̄pediti: ab hac retrabant̄: seu etiā post mo
dum igne purgatorij cōdigne purgent̄: mereant̄ b̄ndictiōis ip̄
sius eē consortes: nec vniuersalia vt soles de hac re documenta
p̄ponas: sed ad singularia ac p̄ticularia z quedā leuia z cōmu
nia descendas: tanqm̄ si nutrix peruulis suis lac prebeat: non
solidum cibum: hec nāq; impotentibus quibusq; ac simplicib⁹
sapiunt suauius z facilius adimplent.

promissio
christi

Sapientia

Quoniam ex euangelico statui promif
sionē seculi: nauiculam petri licet multipliciter quassatam:
nequaqm̄ deserere velle vsquequaq;. Ideo secundum diuer
sa tempora ad colendam vineam meam operarios destinauī:
eiq; salutis eterne remedia contuli: ac sepius collata renoua
re non omisi: sed ab inicio pernationes sanctas in animas
sanctas me transfundo: amicos dei ac prophetas constituo:

76
quāobrem ⁊ in p̄senti: nūc q̄q; pietatis q̄dam opa. ac dīlctionis
cōsuetā satis exercitia: q̄bus a multis diuersoz graduū ac statu
um hoībus despōsationis huius et̄na salus diuersimode cōpti
cipari possit tibi indicabo. Simulq; qualif̄ amor meus iugit̄ re
nouari valeat demōstrabo. Adiciens hoc nihilomin⁹ q; hī qui
eiusdē sapie doctrine sup̄ firmā petrā catholice ⁊ apostolice ve
ritatis fundate extiterint deuote imitatores: b̄ndictionis quoq;
īpius q̄ per semen fidelis abrahe repromissa ē in xp̄o iesu: erūt
in sempiternum heredes.

Hitur quicūq; desiderat et̄ne sapie amabilis fieri discipu
lus cuiuscūq; cōditiōis sit vel status aut sexus seu ordīs:
aut religiōis: debet diligēt ea seruare q̄ sequunt̄: q̄ sic sūt tēpe
rata: vt nihil difficultatis ip̄ortēt: ⁊ q̄libet possit ea facere sine o
ni p̄iudicio sue p̄fessiōis ⁊ status. Siq̄dem dīna sapia nō intēdit
per ista statuere aliquā obligatiōē vel p̄fessiōē: aut etiā astric
tiōē qualēcūq;: s; solū q̄ndā nouā dormitātis deuotiōis spon
taneā excitatiōē. In qua q̄ se excitare voluerit: b̄n̄ facit ⁊ lau
dabilif̄. Qui aut̄ hoc nō facit p̄ tāto nō peccat nec delinq̄t. Ante
oīa igif̄ q̄libet sapie discipulus debet amorē carnalē si habet re
linq̄re: ⁊ ip̄am p̄clarā eternāq; sapiam diuinā in sp̄sām sibi af
sumere ⁊ amicā. Quod si fortassis quispiā adeo ligat⁹ eēt p̄ amo
rē aliquē priuatū q; sibi p̄i tā subito vim īferre asperū iudicaret
eē ac nimis durū: saltē habeat bonū p̄positū: vt ab hoc amore
nociuo se velit abstrahere: cū adiutoriū diuinū occasiōe aliq̄ in
uēta sibi senserit efficacif̄ arrire. Vt aut̄ q̄ t̄reno amore ligati
nō sūt: s; alias desides hucusq; atq; tepidi atq; negligētes eius
in amore fuerūt: debēt hāc sp̄ualē sp̄sām q̄si de nouo despōsār
⁊ se in eius amore recent̄ inouare pio quodā deuotiōis affectu
Hoc aut̄ sic dicim⁹ eē faciendū: vt eidē cui p̄sus seruire solebant
tanq; d̄no p̄ timorē: sibi nūc piē studeāt placere ⁊ adherē tāq;
dulcissime sp̄ose p̄ sp̄ualē ⁊ itensū amorē sp̄ cogitātes excellētiā
⁊ pietatē hui⁹ diuissime sp̄ose: ⁊ q̄ b̄ti sūt illi q̄ ei⁹ amicitia ī hac
vita meruerit d̄corari. Et h̄ despōsatio vl̄ despōsatiōis antiq̄ ino
uatio prop̄ feruētiorē duotiōis excitatiōē debet fieri: nō solū
ab itra in aīa: s; exteri⁹ licet occulte: p̄ aliq̄ signa puta p̄ tres pro
stratiōes: seipm̄ in eisdē tātē sp̄ose dādo: offerēdo ⁊ exhibēdo
⁊ arrā despōsatiōis ab ea petēdo sc; aliquā nouā ḡzām ī signū
mutue dīlctionis ⁊ fidelitatis: quas neq; mors neq; vita neq; q̄
cūq; creatura in perpetuū debeat violare. Et quia plerūq; facta
plus mouent q̄ verba: factum quoddam notabile ac rarum:

exemplū

multūq; motiuum spectans ad propositum tibi reuelabo. **E**rat
 quidā iuuenis feruidus amator: qui amorem freno relicto spō
 sam hāc celestē diuinā scz sapientiā sibi ī amicā elegit: cupiēsq;
 uehementē dilectā hāc itimis viscerib⁹ cordis sui plenius incor
 pare: secretū locū petyt: z p amoris stupēda uehementia surgens
 z vestimēta sua a pte supiori corpis extrahēs arrepto ferro acu
 to sup nuda p̄cordia pectoris sui ī ea pte vbi cordis vitalis pul
 sus p̄cipue videt̄ vigere: p̄dictū ferrū carni sue īfixit taz valide:
 vt singulis ictib⁹ cruoz sanguineus erūpens seq̄ret̄ ictus ferien
 tis: z sanguis: vñ desup p̄cordys deorsū decurreret̄: dfluētēs mi
 nutatim. **S**icq; tot acutas pūcturas: seuasq; fixuras hinc ide fe
 cit donec tandē h̄ mō nomē p̄clarū sue spōse: qd̄ ē ih̄s: magnis
 z capitalibus l̄ris sup latitudinē cordis sui exarauit. **C**ū aut̄ hec
 amoris vulnera recētia z sanguinolēta sibi nimiū dulcia in car
 ne liuida aliquādin cū multo amoris incēdio portasset: tandē
 post multos dies sanat⁹ clare z p̄fecte p̄dictū nomē caro illa in
 eodē loco integlit̄ c̄seruauit. **P**ost modū igit̄ cum hic diuinus
 amator quēlibet fr̄nū amatores sue spōse vanū nomē in veste
 seculari vt a nōnullis fieri solet: deferri videbat: ex intimis pre
 cordys ad dīnā spōsaz suā ouersus eiusq; amoris supercellētissi
 mas p̄rogatiuas cōmemorās: ipius nomē nō ī tabulis lapideis
 aut ī vestimētoz picturis rubrica vel atrimēto cōscriptis: s; in
 tabulis carnalibus cordis: atq; l̄ris sāguineis: rosea vernatib⁹
 floratura c̄signatis: se gestare idebilit̄ ī suis p̄cordys gaudebat:
 fructū vō salutiferū dīni amoris in sibi crescere notabiliē sētiēs
 ex p̄ntia tāti noīs memoriā iugit̄ admonēt̄: cupiēsq; quoslibet
 deuotos diuino ī amore p̄ficere: suafit eis p̄inde h̄ noīs maiorē
 curā h̄re: nō quidē vt idipm facerēt z se piculo incōsulte cōmit
 terēt: neq; illud vllō mō imitare debere: qd̄ sibi ex singulari do
 no datū fuit vtute diuina supare: s; q̄ illud nomē salutiferū q̄li
 tercūq; formatū vel cōscriptū secrete quidē z latent̄: aut ī veste
 aliq̄ vel alias ad libitū p̄ diuini amoris excitatiōe sp̄ deferrent.
Sane p̄dict⁹ adolescēs amāduz memoratū op⁹ amoris iō fecit:
 vt quotiēscūq; cōtingeret nomē p̄dictuz sibi soli ac deo ibidem
 cognitū a se videri: totiēs c̄tiggeret pristinā amicitia rememora
 do q̄si recent̄ in corde suo renouari. **S**ilē hui⁹ q̄ntū ad inten
 tionē facti legim⁹ de symone sūmo sacerdote: q̄ amicitia quaz
Judas machabeus frat̄ ei⁹ dudū cū romanis statuerat: q̄si iam
 iueteratā cū renouare vellet: clipeū aureū in signū illuc misit: z
 antiquā amicitia innouauit. **S**ed z ip̄e dñs in signum federis

77

hoibus arcu in nubib⁹ dedit. Sic et filij isrl' mto federe cu dno
 aqua effuderunt: et vel aras edificantes aut lapides ponentes res
 aliqs corpales statuerunt: vt p exteriora signa iterioz fragilis hu
 mana iuuaret memoria. **M**ulti quoqz facti noui testameti i
 trasactis an nos tpiibus p icitameto sue deuotionis picturas di
 uersas sibi fecerunt: qda ymagines vel cruces iuxta se habuerunt
 nonnulli et reliqas vl cetera filia apud se vt legit hui⁹ rei ca detu
 lerunt. Hoc g vt pdictu e faciat scz de noie ihu q gram habuerit.
Anim⁹ quippe huan⁹ cito ac facillime a cepti labit: nisi frequent
 in ceptis renouet. **I**te eterne sapie deuoti cultores: ac discipuli
 possunt q volut quotidie horas subscriptas scz cursu breue eidē
 sapie legere. **V**y aut q legere nesciunt: vel legitime occupati sut:
 seu etiā q eas comutare cupiunt dicat loco eaz. vii. p^r n^r. p septē
 cosuetis horis: p qlibet hora vnu. **D**ec aut det ee eoz intetio in
 his horis: vt dina sapia custodiat eoz corda et corpa: ne ab hoc
 mudo stultissimo: et modernis tpiibus vanitatib⁹ et malignitati
 bus pleno: irretiant: sz caute et sapient ambulado: a cuctis mal
 et periculis pseruent. **I**te in mesa post bndictione anqz icipi
 ant comedere dicat vnu p^r n^r pro elemosina spuali his aiabus
 q maxime sut idigetes i purgatorio: attedentes qz periculosum
 sit g^ris elemosina comedere: et p cōtinua suffragia fidelit ea nō
 deseruire: qz piū sit i nullo se iuuare valētes: iuuare: et cū qnta
 nihilomin⁹ g^ritudine gaudeāt se i tāta miseria: vl minimā gut
 tā aut micā vnā q cadit de mesa dnoz suozū pcipe p refrigerio
 qualicūqz. **E**t vt hoc quoqz exercitiū pietatis magis g^rtum ac
 psuasibile duotis mētib⁹ fiat: sciēdū q dū deuota qdā approba
 te religiois psona simul cū ceteri qbusdā has oratiōes faciēdas
 de nouo suscepissz: p^rcipue cum magna deuotiōe erga pmissum
 de profundis p aiabus desolatis dicēdū flagraret: apparuerunt
 ei in quadaz visione aie multe: locis purgabilib⁹ deputate: q ex
 vili habitu et gestu miserabili quē preferebāt: suffragioz se bñfi
 cio idigere deflebāt: inē quas tñ singularit vna ad ipaz accessit
 et flebilē ab ea petyt: vt se pmitteret ee hūc medicū cui q^rtidie i
 mesa de pfundis pdictū p elemosina erat largitura. **E**x q visione
 postmodū seruētius erga hāc agebat elemosina spualē. **I**tem
 vnu p^r n^r dulcissimo et salutifero nomini eterne sapie: qd ē ihu
 vt dñs et saluator n^r oēs hos etne sapie discipulos: sanctamqz
 matrē ecclesiā saluet et custodiat a cuctis aduersis: et ab oim tue
 atur hostiū isidys. Sane ob reuerētiā tanti nois eidē pmittēdo
 vel et subiferēdo dicat hec vba. **B**ndictuz sit nomē dñi n^ri ihu

37

7

*Salutis legem tuam
7. 902020*

7

*elaboratio sua
- finalis*

7

Quinto Legit
hinc

xpi dei: et gloriose virginis marie matris eius in eternum et ultra. Amen
Et de hoc extat indulgentie. Ratio huius orationis de hoc nomine est: ut
ille dulcis ihesus qui per doloribus his ultimis temporibus de cordibus multorum
quantum ad deuotionis feruorem delectus et extinguitur: et tam dānabili-
ter iam pietus est: eo quod tam innumeri sunt qui que sua sunt querunt: et non qui
ihesu christi: ut inquit hoc mellifluum nomen aliquo modo reuiuifcat. et cor-
dibus infidelium inculcet ac renouet: predictum fiat pietatis exerci-
cium. Hanc nimirum pietationem ihesu a suis quondam dilectis ipsamet
diuina sapientia nonnullis in uisione apparere conquestra est uoce querulosa.

7. **Q**uarta prima die ab ecclesia instituta pro historia sapientie catanda
videlicet prima octidua mensis augusti: et ante uigilias natiuitatis quam
inchoat ad uespas antiphona **O** sapientia: et sequentibus diebus usque
ad noctem illam gloriosam: cum in hunc mundum patris genitura eterna
sapientia dignata est introire: fiat aliquo specialis memoria de ea in orationi-
bus prefatis per antiphonam uel per collectam: uel orationem octiduanam. Si et
aliquis temporibus illis cum uacaret: missam prefatam de eterna sapientia cele-
braret: gratum haberet.

8. **Q**uarta die discipulis et amatoribus sapientie tres
adhuc dies in anno debet esse precipue obseruabiles: ita ut quilibet
istarum trium dierum aliquod obsequium speciale faciat huic spose spiritali
1. **P**rima est dies circūcisionis domini. in hac enim die incipit annus: et per
consuetudinem quadam terrarum iueterata: hac die hi qui sibi uicem
in amicitia singulariter sunt iuncti: consueuerunt sibi mutuo stre-
nas dare et bonum annum optare. Sic igitur sicut per executionem dormita-
tis anime ad amorem diuinum: quilibet deuotus sapientie discipulus et ama-
tor in hac die suam unicam ac dilectam spousam diuinam accedat: et bonum
annum per strenas sibi ipsi et omnibus ipsius discipulis et sancte matris ecclesie
fideliter deposcat: aliquam orationem speciale faciendo: uel etiam cui
hoc congruit cereum accessum in honorem illius qui eterna lux est ad alta-
re: uel ante crucifixum offerendo uel procurando: in signum quod omnem
salutem suam fidelis discipulus in hoc instabili tempore recognoscit: et
uult se a sola spousa diuina haberi: et quod amor eius solius in corde
suo debeat ardere et lucere: et petat ut si hic amor fortassis aliquo
occasione extinctus est tam misericorditer reaccendat: ut de cetero
nunquam extinguat. 2. **S**ecunda dies est octidua in quinquagesima: quam di-
es a plerisque appellat carnis priuium: et hec ab hominibus mundi stultis ama-
toribus celebris habetur: et cum uanitatibus supuacuis expenditur.
Tunc enim amici et sodales conuenire consueuerunt: et solacia mundana
ac peritura sibi inuicem facere. In signum ergo quod illa diuinissima
spousa suo discipulo det esse hoc totum quod est gaudium ac solacium et amo-
ris in hoc mundo et futuro: id est pro exercitatione deuotionis tepidi

Strena. 7
anno 1400
1401

oratio

Coram
antiphona

cordis sui faciat sicut patet. **T**ercia vero est prima dies mensis
may: cum vernalis serenitas omnibus grata et desiderabilis incipit in
terre germinantibus pulchre apparere. Nam tunc consuetum est: et maxime in
partibus suevici terre almanie: quod adolescenter de nocte silvas petunt:
et arbores viriditate foliorum venustas percipiunt: et floribus ornatas
pre foribus locant: ubi putant se habere amicas in signum amicitie
et fidelitatis. Sic ergo ut ex iniquo principio consuetudine sancta devotio: sic
et de prima die mensis augusti noscitur ab ecclesia factum esse: hoc quod ab
illis superuacue fit homini mortali: ab istis deuote fiat omnium conditori:
et tanto sollicitius: quanto hec diuinissima amica omnes mortales in
gratis precellere dubium non est. Unum illa die sue carissime spouse di
uine ad imitationem sue deuotionis lumen corpale offerant: vel ali
quam aliam orationem deuote dicant seipos eidem affectuosius recom
mendando. **D**iscipulus quique sapientie: summo cordis affectu honoran
da est illa mater summi regis eterne sapientie: que eosdem tanquam filio proprio spi
rituales in speciales sibi vult assumere filios: et eorum curam gerere
materno cum affectu. Unum quilibet deuotus sapientie discipulus debet eam que
tidie honorare cum salutatioe angelica. ix. vicibus dicta: unum aue
maria dicat cum genuflexioe summo mane cum primo surgit de lecto:
omnia bona opera sua die illo facienda: regine celi ad manus deuote
porrigendo: ut cum tam reuerenda mater et dilecta mater ea presentauerit
suo filio regi summo grata et accepta fiat: ob reuerentiam sancte et tante
mediatricis: que fortassis modica ac vilia minusque grata fierent
immediate presentata per manus peccatoris. Similiter in sero faciat post or
ationes orationes: cum iam immediate ad lectum est eundem: et ut eo securius
dormiat ab ea petat: ut quecumque illa die minus profectum est: per ipsam sup
pleat. quod male factum est: per ipsam pie relaxet: et quod bene factum est: per eam
conseruet et gratificet. Item. vii. aue maria dicant cordi genitricis
dulcissimo: omniumque peccatorum refugio pulcherrimo ac singularissimo:
ut ipsa illud suauissimum eterne sapientie triclunium: cunctarumque miseratio
num domini depositoryum superfluentissimum: misericordiam aperiat et incli
net ad huius sapientie filij sui discipulos in ultimo exitu spiritus sui: ut
eos tunc pie defendere et ad celi palatia perducere dignetur. **P**ostre
mo vero omni anno prima feria immediate sequente die altarum
pro eisdem videlicet harum orationum concipientibus defunctis et pro
ipsorum caris amicis missam dicant que sunt sacerdotes vel offerant: aut
centum patrum nostrorum dicant que sacerdotes non sunt. Subiungentes deuote pre
missis orationibus hanc supplicationem: ut deus et dominus noster per suam eterne
sapientiam misericordiam ecclesie sue dudum tribulate subueniat: et eam
ad pacem ponat et tranquillitatem. **C**onpendiosus autem predicta

7 recapitulātes sciendū: q̄ amatores seu cultores efne sapie scdm
premissa debēt carnalē seu t̄renū amorē: q̄ occasio ē multorum
maloz deserere: et eternā sapiam in sp̄sam sp̄ualē assumere: v̄l
desp̄sationē hāc dudū cōtractā nouo deuotiōis affcū renouā:
3 et ad maiorē deuotiōis icitationē tres p̄stratiōes i loco orōnis
4 secreto facere: cū se in p̄cipio ad h̄ offerūt. **I**te p̄nt facere ea q̄
sequunt: videlz quotidie dicere. vy. p̄ n̄r. p̄ septē horis sapie: p̄
5 q̄libet hora vnū. **I**te i mēsa añ sumptionē cibi dicant vnuz i ele
6 mosinā sp̄ualē bis aiab⁹ que sūt magis egētes i purgatorio. **I**te
nomini ihu dulcissimo vnū cōtra ōne malū et infortuniū metis
et corpis eidē p̄mittēdo subiūgendo h̄ v̄ba. **B**ndictū sit nomē
7 dñi n̄ri ihu xpi: et gloriose virginis marie matris ei⁹ in eternuz
et vltra: et sic erūt in vniuerso. ix. p̄ n̄r. **E**t qui h̄nt gratiā p̄nt pro
8 incitatioē et signo diuini amoris nomē ihu secū occulte portar.
9 **H**ū at̄ q̄ sciūt leges debēt dicere p̄ maiori deuotiōe cursū d̄ sapi
entia: et infmittere. vy. p̄ n̄r p̄dicta. **I**te b̄tē virgini cū p̄mo sur
gūt dicāt vnū aue maria: vt ipa sit bonoz ab ipis ea die factor
p̄ntatrix: et i sero vnū post oēs orōnes: videlicet cū sint i p̄citu
se deponēdi: vt sit maloz cōmissoz ab ipis recōciliatrix. **I**tem
10 cordi suo misericordissimo. vy. vt hoz oīz cōdiscipuloz i mort
articulo sit adiutrix: et h̄ silf erūt. ix. aue maria. **I**te debēt prima
11 dñica mēsis augusti: dū icipit̄ historia de sapia: et añ natale dñi
dū icipiūt solēpnes antiphone **D** sapia et̄. aliqua orationem v̄l
memoriā ad libitū de sapia facere. **I**te diē circūcisionis et dñicā
in q̄nq̄gesima: et primā diē may: debēt in speciali obseq̄o habere
12 orationē faciēdo: vel cādelā accensā offerēdo: vel p̄curādo q̄b⁹
hoc facere cōuenit. **E**t itē in p̄xima feria post diē aiarū p̄ oibus
bis efne sapie discipul̄ defūctis: et pro ipoz caris missā celebrār
vel offerre vel cētuz p̄ n̄r dicere: fm̄ q̄ tūc cōgruit statui vniū
cuiusq̄. **S**i v̄o eēt aliq̄ adeo debiles vel ifirmi: v̄l occupatio
nib⁹ licitis dediti: vt p̄ tpe a p̄dcis ipedirent: vel si eēt tā duri
cordis et secularis animi: q̄ pp̄t̄ eoz ignauiam nescirēt singula
put ē dictū applicare. dicāt. ix. p̄ n̄r. cū totidē aue maria: et faci
unt suffragiū p̄dictū: et hoc faciāt illa intētiōe iplicite q̄ et ceteri
explicite: et sufficit. **S**i ēt aliq̄ essent q̄ p̄dicta aue maria vellent
cōmutare i totidē **S**alue regina: et illud p̄ n̄r qd̄ in mensa ante
cibū p̄ aiabus dicūt in psalmū de pfundis: b̄n̄ facerēt ad honozē
sapie eterne q̄ ē b̄ndicta in secula. **T**oro vt ad p̄posituz nūc
paululū redeam⁹: cōsiderare libet q̄ hec mea inq̄t diuina sapia:
p̄tilis doctrina simplicitate quidē f̄monis inculta: sed reuera

Sig. d. d. d. d.

71
ōni fructu spūali opose fecūda : tibi erit deuotiōe p̄cipua suscipi
enda. Nā vt ip̄e cernis ⁊ experiri potes p̄ eā feruor deuotionis
accendit : cultus diuin⁹ ampliat : ⁊ p̄xim⁹ vtilit̄ edificat. Sed et
aiabus ī locis purgabilib⁹ degētib⁹ piū inde adiutoriū ofertur :
nulliq; nisi forte inuido detractori vel impio derogatori habē
tib⁹ itellectū exccatū ⁊ affectū iduratū : poterūt h̄ iusto exāmie
pbata displicere : ordine caritatis debito hic seruato. Exiñ p̄mo
deuotionē tibi haurias : deide p̄ximozū puideas aīazum saluti.
Fructus multiplex diuine benedictionis quem discipuli sapi
entie merentur accipere ex eius desponsatione.

Quam auroza finez daret : ⁊ tē
pus h̄ iocūdū votiuis cū gaudijs ⁊ festiuis laudibus in
h̄ dulcissime spōse diuine felici allocutiōe expēsuz finē
daret. Jam iāq; discipulus q̄ diuinis iteri vacauerat cōspectib⁹
ad exteriora opa laboriosa vocaret : somniūq; h̄ q̄etissime cōtē
platiōis ⁊ inēne suauitatis in frūpere obediētie stimulis vrgere
tur. Totus ad dilectā cōuersus : ⁊ ī amoris lacrimas resolutus :
in oscula scā ruēs : ei quā diligebat aīa eius p̄cordialissime vale
dixit : crebroq; brachijs amoris affectuosissime eā sibi sponsam
spūalē cōstrigens sustinuit : q̄si horā dimidiā : ⁊ talia int̄ q̄rulosa
valedictiōis v̄ba : lacrimosa voce subintulit dicēs. Nunc quoq;
fimo mihi ad te dirigit. **O** p̄cordialis amor cordis mei : cui soli
me totū cōmisi : cupiēs h̄ in euuz ppetuari. H̄as tibi dilecte refe
ro pro his : alysq; inumeris bñficijs mihi a te grā sola collatis :
tibi laus ⁊ glā in scā. **T**e obsecro intimo cordis ignito d̄siderio
p̄ viscera miarū tuarū : ⁊ p̄ vtutē sanguis rosei : quē abūde ī tua
passione pro hūani generis redēptiōe sudisti : vt hos oēs qui te
eternā sapiam decreuerit mō p̄fato despōsare : teq; volūt colere
cū p̄missis oīonū deuotis exercitijs : seu etiā hec eadē fidelibus
studuerint cōicare : vt inq; hos oēs bñdictiōe salutari bñdicas
rex me⁹ ⁊ deus me⁹. **T**u nāq; es fruct⁹ ille bñdcūs olim mundo
repromissus : ī hoc singularit̄ puilegiatus : vt cuiuscūq; tu bñdixe
ris : sit ille bñdcūs. **B**ñdic ḡ p̄ mi pueris istis : amatorib⁹ videlz
⁊ discipul̄ tuis : bñdictiōe oīm patriarcharū ⁊ cūctoꝝ electozum
tuoz q̄ tibi ab inicio placuerūt vt eoz tandē felici numero cuz
gaudio aggregent. **I**nuocet queso nomē tuū amabile ⁊ glōsuz
sup eos : vt sit eis in p̄tectionē salutis in cūctis mundi h̄ varijs
vite piculis. **T**ua et̄na sapia eos in agēdis dirigat : āgelus pacis
ip̄os custodiat : ⁊ p̄speritas aīe ⁊ corpis eis arrideat salutaris.